

“De rug van het paard, zijn anatomie en functie”

Paarden zijn van nature gebouwd om te grazen en te vluchten. Maar de rug van onze paarden wordt dagelijks op een niet natuurlijke wijze belast. Ten gevolge van deze belasting komen er meer rugproblemen de kop opsteken. Door de anatomie (bouw) van de rug uit te leggen zal het gemakkelijker zijn om de functie en zo ook de specifieke rugproblemen te verstaan.

De rug als onderdeel van de wervelkolom

De centrale as van het lichaam van het paard bestaat uit de wervelkolom. Beginnend bij het hoofd, gaat hij over op de 7 halswervels, de 18 rugwervels, de 6 lendenwervels, de

De bovenlijn (blauw) dient in regel korter te zijn dan de onderlijn (rood)

5 wervels die het heiligbeen vormen, gevolgd door gemiddeld 18 staartwervels. De conformatie van deze wervelkolom zal in grote mate bepalen of het paard gezond, regelmatig en zonder grote rugproblemen door het leven zal gaan. Alhoewel al deze onderdelen van de wervelkolom één geheel vormen

en dus niet afzonderlijk kunnen bekijken zouden we kunnen stellen dat de 18 rugwervels en de 6 lendenwervels de rug van het paard uitmaken.

De schoft

De eerste rugwervel situeert zich voor de schoft. Zo'n rugwervel bestaat uit een wervellichaam en verschillende spinaaluitsteeksels. Zo hebben de eerste rugwervels een duidelijker uitgesproken dorsaal uitsteeksel dat we uitwendig gemakkelijk kunnen waarnemen als de schoft. Deze dienen als aanhechting voor de vele spieren en ligamenten die het hoofd, de nek en de voorbenen ondersteunen. De vorm van deze eerste spinaaluitsteeksels zal dus de vorm van de schoft en het al dan niet passen van het zadel bepalen.

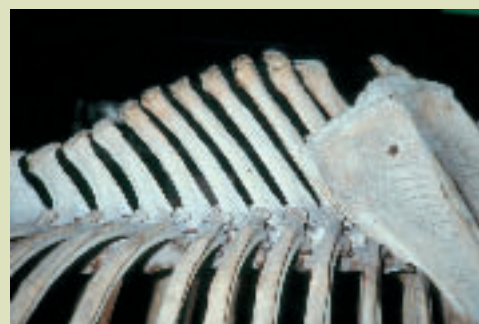
Een uniform passend zadel voor verschillende paarden vinden is niet evident. Enerzijds omdat deze spinaaluitsteeksels verschillend zijn bij elk paard en anderzijds omdat de bespiering van de rug varieert. Een jong paard zal niet hetzelfde spiervolume hebben als een paard in volle training. Een regelmatige controle van uw zadel is dus aangeraden.

Een lange rug

Ook de vorm van het wervellichaam zelf kan variëren. Zo zullen paarden met lange(re) wervels een langere nek, een langere rug en langere lendenen hebben. Maar langer is daarom niet altijd beter. Zo is een 'te lange rug' geen ideale conformatie en zal een paard met een te lange rug gepre-disponeerd zijn voor rugproblemen.

De conformatie

Ter hoogte van de rug is een wervellichaam zelf lichtjes opwaarts gebogen. Dit zal de sterkte en weerstand van de rug bepalen. Een te sterke buiging van de wervellicha-

De grootte en de vorm van de wervellichamen en de proces-sus spinosus bepalen mee de vorm en dus de conformatie van de rug

Een te fel gebogen rug wordt een karperrug genoemd

Een doorgezakke rug wordt ook wel een 'lordosis' genoemd

men is ook niet ideaal. Men spreekt van een 'karper-rug'. Het tegenovergestelde is een paard met een holle rug, een lordosis genaamd. Deze beide conformaties kunnen een oorzaak zijn van rugproblemen en een beperking van de prestaties.

Als we het paard van de zijkant bekijken onderkennen we een bovenlijn en een onderlijn. De bovenlijn is de afstand van de schoft tot aan het heiligbeen, de onderlijn is de afstand tussen de voor- en achterbenen onder de buik. In regel moet de bovenlijn korter zijn dan de onderlijn. Indien de bovenlijn langer is, dan is dit een indicatie dat de rug te lang is en dat het paard moeilijker te balanceren zal zijn.

Ook de lengte van bijvoorbeeld het heiligbeen zal een bepaalde functie vervullen. Zo zien we dat paarden met een langer heiligbeen over het algemeen een ruimere gang hebben, het groot heiligbeen is ook een goede aanhechting voor de spiermassa's van de achterhand. Dit is dan ook een veel voorkomende conformatie bij galoppaarden.

De rugspieren

De rugspieren zijn nodig om de rug te ondersteunen. Naar vorm en functie kunnen we de oppervlakkige en diepe rugspieren onderscheiden. De grote, oppervlakkige rugspieren bedekken een grote oppervlakte van de rug en zorgen voor gecoördineerde bewegingen. De kleine en dieper gelegen rugspieren verbinden een of twee rugwervels en zorgen hoofdzakelijk voor stabilisatie van de rug. De bezenuwing van deze verschillende spiergroepen verlopen ook anders.

De oplossing voor rugproblemen

We kunnen grofweg drie verschillende rugproblemen onderscheiden. Ten eerste de problemen aan de zachte weefsels, dit zijn de spieren, pezen en ligamenten. Ten tweede de

[VEEARTSENIJ]

problemen aan de beenderen en gewrichten en ten derde neurologische problemen.

Zeer frequent worden rugproblemen bij paarden niet gediagnosticeerd of zelf genegeerd in de praktijk. Tot voor kort werd enkel rust voorgeschreven en een ontstekingswerende therapie ingesteld maar er is veel meer dan dat voor handen. Mijn ervaring is dat met de traditionele diergeneeskunde en de diergeneeskundige chiropractie zeer goed werk geleverd wordt bij paarden met rugproblemen. Indien nodig kan ook accupunctuur soelaas bieden. Wel is het van groot belang of het rugprobleem primair of secundair is. Stel dat het rugprobleem secundair is aan een onregelmatigheid (manken), dan moet ook het manken (de oorzaak) verholpen worden om uiteindelijk tot een goed resultaat te komen.

Meer informatie over de rugproblematiek bij paarden op www.diergeneeskundigechiropractie.be. ▀

Bruno Beyne

Dierenarts paard – Diergeneeskundige chiropractor

Praktische en betaalbare luxe!

QUEEN

Uitneembaar spijlwerk

Verschillende combinaties mogelijk met lak- en galvanisatiewerk

www.ROOSEN.be

Hoge Mauw 440 ■ 2370 Arendonk (B) ■ 0032 (0) 14672323
info@Roosen.be